

לזכות התמים ר' דוד וזוגתו נטשה לאה וילדיהם שיחיו
בן נאים
להצלחה רבה ומופלגה בכל אשר יפנה

החזקת מכון 'ביאורים במאמרי רבינו'
מוקדשות לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו
על-ידי ועד ידידי המכון

הרב לייבל ומשפחתו שיחיו בוימגאורטען
ר' ירחמיאל מנחם מענדל ומשפחתו שיחיו גולדשמיד
ר' יהודה ומשפחתו שיחיו דוידאוו
ר' שלמה ומשפחתו שיחיו ורדיגר
ר' מנחם מענדל ומשפחתו שיחיו פישר
ר' יוסף יצחק ומשפחתו שיחיו קזרנבסקי
ר' מרדכי קנטור ומשפחתו שיחיו

קובץ זה נדפס לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר על ידי ולזכות
הרב יוסף דוד בן רחל וזוגתו מרת
אלישבע בת רחל
וכל יוצאי הלציהם לאורך ימים
ושנים טובות, לבשרות טובות
ולהצלחה רבה ומופלגה
בכל אשר יפנו

קובץ זה נדפס לזכות
מנחם מענדל שיח'י
בן מרת אודליה רחל ע"ה
יזכה לגורם נחת רוח אמיתי לכ"ק
אדמו"ר נשיא דורנו בכל אשר יפנה,
ולברכה והצלחה בכל מעשה ידיו

קובץ זה נדפס לעילוי נשמת
ר' משה בן ר' לייב ע"ה
בורדא
על-ידי ולזכות בנו
ר' אלכסנדר לייב שיח'י בורדא
ומשפחתו שיחיו
להצלחה רבה ומופלגה
בכל אשר יפנו

קובץ זה נדפס
על ידי ולזכות
ר' דניאל וזוגתו מרת יהודית
לנחת רוח חסידי אמיתי מילדיהם
שירלי, לוי יצחק, חיה מושקא,
שרה רחל, מרים ריזל, חנה
שיחיו
לאורך ימים ושנים טובות

ביאורים
במאמרי
רבינו

מאמרי הסידות
מכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש
מבוארים ומפורשים

בעניין העילוי שעל ידי טרדות הפתנסה

מאמר ד"ה
מים רבים גו' ה'תשל"ח

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושש לבריאה

סיכום כללי

סעיף א: מים רבים' הם טרדות הפרנסה והמחשבות בענייני עולם הזה המשותטות בלי הפסק. ולמרות זאת >לא יוכלו לכבות את האהבה' המסותרת שבכל ישראל.

סעיף ב: דיוק הלשון >טרדות הפרנסה' מראה שמדובר במצב נמוך, שאינו מתבונן בזה שברכת ה' היא תעשירי, ולכן לא מסתפק ב'גיע כפיך' אלא מייגע גם את מוחו וליבו. ומכל מקום, גם טרדות אלו לא יכבו האהבה.

סעיף ג: שורש המים רבים' וטרדות הפרנסה הוא בבחינת תהו שקדם לחיקון. וזוהי החידוש בכך שאינם מכבים את האהבה, כיוון ששרשה בעצמות אור אין-סוף שלמעלה גם מתהו.

סעיף ד: על-ידי המים רבים' מגיעה הנשמה למדרגה נעלית יותר - שבאה למעלה התשובה, אשר בשביל זה ירדה למטה.

סעיף ה: אף ששורש הנשמות הוא בעצמותו ית', הרי חקיקתן בעצמותו היא כמו שון בבחינת נברא, מצד ידיעתו שתודה ירדה למטה. ולכן מעלולם היא רק >בבחי' ותכלית העילוי הוא כשמשלימים הכוונה בפועל.

סעיף ו: הדיעה שירידה צורך עליה' פועלת שעניין יועקב הלך לדרכו' יהיה בשמחה, ועל-ידי זה תהיה העבודה בשלימות ולמעלה מהגבלות, וגם ברכת ה' תהיה בתכלית השלימות.

קובץ זה נדפס לעילוי נשמת
הו"ח התמים ר' **יעקב**
בן הרה"ח מאיר צבי ע"ה

סטמבלר

חסיד נאמן ומסור
לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו
נלב"ע י"א ניסן ה'תש"ע
ת.נ.צ.ב.ה

אתרוגי לויבאוויטש

קובץ זה נדפס על-ידי ולכות
הרב נחום ומשפחתו שיחיו

לזריא

להצלה רבה ומופלגה בכל אשר יפנו

קובץ זה נדפס לזכות

החתן התי' יהושע נחום שיחי'

שמזסקין

והכלה היה מושקא שתחי'

יאקאבס

לרגל בואם בקשרי השידוכים. יזכו לבנות
בניין עדי עד על יסודי התורה והמצוות

נדפס על-ידי ולכות הרה"ת מנחם מענדל
וזוגתו מרת פיגא רחל שיחיו יאקאבס

קובץ זה נדפס לעילוי נשמת
מרת גרציה בת ניסים ע"ה
ר' אבי' בן יצחק ע"ה
ר' יעקב בן יהושע ע"ה

ולזכות

אביגיל בת הדר

לברכה והצלחה והתפתחות למעלה מן המשוער
שיר בת **אפרת** לזיווג הנזון

אייל בן **אסתר** וזוגתו הדר בת רחל
לפרנסה בשפע והצלחה רבה בכל אשר יפנו

קובץ זה נדפס לעילוי נשמת
מרת **חנה** בת ר' **זלמן יואל**
נלב"ע ט' שבט תשע"ו

נדפס על-ידי ולכות בנה
ר' **ראובן** ומשפחתו שיחיו

קיל

להצלחה רבה ומופלגה
בכל אשר יפנו

קובץ זה נדפס לעילוי נשמת

מרת **דבורה סימה**

בת ר' **אליהו צבי**

איינבינדער

נלב"ע מוצש"ק פ' וארא
ד' שבט ה'תשפ"ד.

פתח-דבר

בשבת והודיה לה' יתברך, מוגש בזה לפני ציבור הלומדים מאמר נוסף בסדרת 'ביאורים במאמרי רבינו'.

מאמר זה נאמר על-ידי כ"ק אדמו"ר בהתוועדות מוצאי שבת פרשת נח ה'תשל"ח, ויצא-לאור מוגה בתאריך י' מר-חשוון ה'תשל"ח.

בקונטרס זה נוספו למאמר קיצורים וסיכומים, ונתבאר הענינים והמושגים המובאים בו.

לתועלת הלומדים, הוספו לראשונה מדור נוסף המופיע כפתחה למאמר, וכולל את תוכן המאמר בשפה קלה, וכן נקודות למעשה מתוך המאמר.

*

רבות בהסברים שהשמיע הרה"ח ר' יואל ע"ה כהן בהודמנויות שונות.

*

תורתנו נתונה להרה"ת לוי יצחק שיח' אפשטיין על כתיבת הסיכומים ועריכת הביאורים.

כמו כן אנו מודים להנהלת קה"ת על נתינת רשות מיוחדת להדפסת המאמרים.

*

מאמר מבואר זה, מצטרף למאמרים ושיחות שיצאו לאור על ידינו בשנים קודמות, ובייחוד לסט הספרים 'ביאורים במאמרי רבינו', שני כרכים, המאגד שלושים ואחד מאמרים.

בשעה טובה ומוצלחת יצא לאור הספר השלישי בסדרה, הכולל שבע-עשרה מאמרים נוספים מסודרים לפי מועדי השנה, עוזכים מחדש בצורה בהירה. את הספרים ניתן להשיג בקה"ת ובחנויות הספרים המובחרות.

*

כבר אמר דוד המלך, "שגיאות מי יבין" (תהלים י"ט, א'), ויתכן שנפלו אי-הבנות בעניינים המבוארים. על כן בקשתנו שטוחה בפני ציבור המעינים לשלוח אלינו את הערותיהם ונתקנן בהודמנות הראשונה אי"ה.

יהי רצון מהש"ת שהעיסוק בדא"ח בכלל ובחזרות רבינו במיוחד, יזרז את קיום הייעוד: "כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים" (ישעיה י"א, ט).

ערב שבת קודש פרשת נח ה'תשפ"ו

כתובת למשלוח הערות: ת.ד. 485 כפר חב"ד. או: mm.ashkenazi@gmail.com

(בחינת בכל מאד⁵³), כי שמחה פורץ⁵⁴ כל הגדרים. ועל-ידי שעובד עבודתו [בכל הג' קוץ (ג' בני נח⁵⁵) דתורה עבודה וגמ"ח] בתכלית השלימות ובשמחה ובטוב לבב, נמשך לו גם ברכת הויה בכל המצטרך לו [בג' הענינים דבני חיי ומוזוני⁵⁶] בתכלית השלימות ובשמחה ובטוב לבב, הן ברוחניות והן בגשמיות, וברוחניות ובגשמיות גם יחד.

סיכום: הידיעה שירידה צורך עליה פועלת שעניין ויעקב הלך לדרכו יודיה בשמחה, ועל-ידי זה תהיה העבודה בשלימות ולמעלה מהגבלות, וגם ברכת ה' תהיה בתכלית השלימות.

⁵³ להעיר, שדו (בחינת בכל מאד) גם העלוי
שנעשה על-ידי ה"מים רבים" (ת"א ט. א. ובכ"מ).

⁵⁴ ד"ה שמח תשמח תני"ז ע"י 49 ואילך.

⁵⁵ בני נח הם בחינות חג"ת (ת"א ר"פ וישב ואוה"ת נח טג, א). ענין הג' קוץ דתורה עבודה וגמ"ח.

⁵⁶ ראה אוה"ת וידא תשנו, סע"א ואילך.

ג' **מִים רַבִּים גו'** ה'תשל"ח

הכוונה הַן בבחינת **צדיקים**, ולאחרי **יירידתן** למטה [שאו הם משלימים את הכוונה בפועל] נעשים בבחינת בעלי תשובה] כא.

סיכום: אף ששורש הנשמות הוא בעצמותו ית, הרי חקיקתן בעצמותו הוא כמו שוין בבחינת נבדא, מצד ידיעתו תהייה ירידה למטה. ולכן מעלתם היא רק [בכח', ותכלית העילוי הוא כשמשלימים הכוונה בפועל.

ו' ויש לקשר זה עם ענין ד"ייעקב הלך לדרכו" (שבמציאי שבת פרשת נח⁴⁹), דהגם שלאחרי חודש תשרי הוא הולך לדרכו (גם) בעניני הרוחות ובעובדין דחול, ועד לבחינת מים רבים הנ"ל, מכל-מקום על-ידי זה גופא הוא מתעלה יותר, שנעשה בבחינת מהלך⁵⁰, וכלשון הכתוב⁵¹ ויעקב הלך לדרכו. וידיעה זו [שהיירידה (לדרכו בעניני הרושות וכו') היא צורך עלייה] פועלת שההליכה תהי"ה בשמחה ובטוב לבב [ועל דרך מ"ש⁵² גבי יעקב וישא יעקב רגליו גו' משנתכשר בשורה טובה כו']. וזה פועל שעבודתו תהי"ה בתכלית השלימות ולמעלה ממדידה והגבלה

⁽⁴⁹⁾ ראה באריכה בהשירה (שם ע' 281 ואילן) סניף ב' ואילן. ויש (ס"ג ואילן), שהחידוש שבמציאי ש"יפ נח על מוצאי שבת בראשית הוא – שאז ישנו כבר הענין ד"ייעקב הלך לדרכו" בפועל.
⁽⁵⁰⁾ ועל דרך הידוע (תרא' ל, סע"א ואילן. ובכ"ט) בענין העלייה שעל-ידי (כללות) ירידת הנשמה למטה,

== ביאורים במאמרי רבינו ==

כא "זוהו גם היוק הלשון במי נמלך נשמותיהן של צדיקים"

היינו שלאחור מתעוררת כאן שאלה: הרי תכלית הכוונה היא שיגיעו לבחינת בעלי תשובה, ואם כן היה צריך לומר שנמלך בנושמותיהן של בעלי תשובה?

אלא שזה בדיוק ההבדל בין מצב הנשמה כפי שהיא במחשבתו של הקב"ה, שם המעלה היא רק [בכח', לבין מצב הנשמה אחרי שיורדת למטה ומשיגה את מעלתה 'פועיל': בהיותה למעלה היא נחשבת בחינת 'צדיק' כיוון שמצד העצמות אין אפשרות אחרת, ו"יודעים בוודאות שישלימו הכוונה". וזהו ההגדרה של צדיק, שאצלו אין מקום מלכתחילה לעניין שנמד רצון ה'. אמנם כאשר יורדת למטה, כיוון שמצד מציאות העולם יש גם מקום לכן שהנשמה לא תשלים את הכוונה, הרי כאשר מצליחה בכל זאת להשלים הכוונה ומקבלת את המעלה של 'פועיל',

תוכן כללי:

מִים רַבִּים לֹא יוֹכְלוּ לִכְבוֹת אֶת הָאֹהֲבָהּ: הֵיינוּ שְׁגֵם טַרְדוֹת הַפְּרַנְסָה אִינֵם מַכְבִּים אֶת הָאֹהֲבָה הַמְּסוּתֶרֶת • אָף שְׁשׁוּרֵשׁ הַטְּרִידוֹת הֵוא בְּבִחִינַת הַתְּהוֹ, הֵרי שׁוֹרֵשׁ הַנִּשְׁמָה בַּעֲצָמוֹת • עַל יְדֵי הַטְּרִידוֹת מִתְעַלָּה הַנִּשְׁמָה לְבַחִינַת בְּעַל תְּשׁוּבָה, כִּיוִן שֶׁתְּכַלִּית הָעִילּוּי הֵוא בַּעֲבֻדָּה בְּפֹעֵל • יִדְעֶה זֶה פֹּעֵלֶת שֶׁהַעֲבֻדָּה תְּהִיָּה בַּשְּׁמָחָה

תוכן המאמר:

עַל הַפְּסוּק "מִים רַבִּים לֹא יוֹכְלוּ לִכְבוֹת אֶת הָאֹהֲבָה" מוֹבָא בְּלִיקוּטֵי תוֹרַה שִׁמִּים רַבִּים' רִומִיִם לַטְרִידוֹת הַפְּרַנְסָה וְהַמַּחֲשָׁבוֹת בַּעֲנִינֵי הָעוֹלָם, שׁוֹרְמוֹת בַּשְּׁטָף רַב וּמֵאֵיִימוֹת לַהֲטָבִיעַ אֶת הַנִּשְׁמָה. אֲלֹא שֶׁבֶּכַל זֹאת, לֹא יוֹכְלוּ לִכְבוֹת אֶת הָאֹהֲבָה' הַמְּסוּתֶרֶת שִׁישׁ לְכָל יְהוּדִי.

הֵרִיב מוֹדִיק שְׁהַלְשׁוֹן **טְרִידוֹת** הַפְּרַנְסָה' מַלְמֹד שְׁמוּדוּבֵר אֲפִילוֹ אֲדָם שְׁאִינוּ מוֹתוּבוֹן מִסְפִּיק בְּכָךְ שִׁבְרַכְתּוֹ ה' הִיא תַעֲשִׂיר' וְאִינוּ מִסְתַּפֵּק בִּיְגִיעַ כַּפֵּךְ בִּלְבָד, אֲלֹא עֲנִינֵי הַפְּרַנְסָה מְטַרְדִּים אֶת מוֹחוֹ וְלִיבּוֹ. וּבֶכַל זֹאת, גַּם בְּמִקְרָה כֹּזֶה הַטְּרִידוֹת אִינוֹן מַכְבוֹת אֶת הָאֹהֲבָה.

הַעֲבֻדָּה שֶׁהָאֹהֲבָה מַחֲזִיקָה מַעֲמָד גַּם מוֹל הַמִּים רַבִּים' הִיא חִידוּשׁ, כִּיוִן שֶׁשׁוֹרֵשׁ הַמִּים רַבִּים' וְטַרְדוֹת עוֹלָם הֵזֶה הֵוא בְּדִרְגָּה רִוּחָנִית גְּבוּדָּה – עוֹלָם הַתְּהוֹוֹ – שֶׁקְדָּמָה לְעוֹלָם וְהַסִּיבָה לְכָךְ שֶׁבֶּכַל זֹאת אִינֵם מַצְלִיחִים לִכְבוֹת אֶת הָאֹהֲבָה, הִיא כִּיוִן שֶׁשׁוֹרֵשׁ הַנִּשְׁמָה הֵוא בְּדִרְגָּה נַעֲלִית וְיֹתֵר – בַּעֲצָמוֹת אֹר אֶין-סוֹף.

וְיִזְמִירָה מוֹז, שַׁעַל יְדֵי טְרִידוֹת הָעוֹלָם מִתְעַלָּה לְדִרְגָּה נַעֲלִית וְיֹתֵר מַכְפִּי שְׁהִיתָה לַפְּנֵי יִרְדִּיתָה – שֶׁמַּקְבֵּלָת אֶת מַעֲלַת הַתְּשׁוּבָה. שְׁהִי לַפְּנֵי הִירִידָה הִיתָה הַנִּשְׁמָה בְּדִרְגַּת צִדִּיק, וְעַל יְדֵי הַעֲבֻדָּה בְּעוֹלָם מִתְעַלִּית לְדִרְגַּת בְּעַל תְּשׁוּבָה. וְזוֹ סִיבָה נִוסֶּפֶת לְכָךְ שֶׁהַטְּרִידוֹת לֹא יוֹכְלִים לִכְבוֹת אֶת הָאֹהֲבָה, כִּיוִן שֶׁכַּל מְטַרְתֵּם הִיא לְרֹמֶם אֶת הַנִּשְׁמָה.

וְלַמְרֹת שֶׁשׁוֹרֵשׁ הַנִּשְׁמָה הֵוא בַּעֲצָמוֹת אֹר אֶין-סוֹף, עֲדִינן בִּיכוּלָתָה לַהֲתַעֲלֹת וְיֹתֵר מְשׁוּרְשָׁה. כִּיוִן שֶׁפִּירוּשׁ הַדְּבָרִים שֶׁשׁוֹרֵשׁ הַנִּשְׁמָה הֵוא בַּעֲצָמוֹת, הֵוא שְׁהַקְ"ה יִרְעֶ שֶׁהַנִּשְׁמָה עֲתִידָה לִרְדֹּת לְעוֹלָם. וְאִם כֵּן, הִרי גַּם בִּידִיעָה זֶה עֲדִינן לֹא קִיּוּמוֹת הַמַּעֲלֹת שֶׁהַנִּשְׁמָה יוֹכֵלָה לַהֲשִׁיג בְּאֻמְצָעוֹת עַבְדוּה בְּפֹעִל.

בְּסִיּוֹם הַמֵּאמֶר מוֹסִיף הֵרִיב שֶׁהִבְנֵה זֶה, שֶׁכַּל מְטַרֵּת הִירִידָה הִיא לְצוּרֵךְ עֲלִיָּה, נוֹתַנָּת כַּח גַּם לַעֲבֻדָּת זִיעֶקֶב הֵלךְ לְדַרְכּוֹ שְׁאֲחֵרִי חוֹדֵשׁ תַּשְׁרִי. וְכָךְ נִיתֵן לַעֲבֹד מִתוֹךְ שְׁמָחָה שְׁפֹרַצַת אֶת כָּל הַמִּגְבָּלוֹת וְלִזְכוּת גַּם לְבְרַכַּת ה' בְּאוֹתָה מִידָּה.

נקודות למעשה:

- טַרְדוֹת הַפְּרַנְסָה וְהַמַּחֲשָׁבוֹת בַּעֲנִינֵי הָעוֹלָם אִינוֹן יוֹכְלוֹת לִכְבוֹת אֶת הָאֹהֲבָה הַמְּסוּתֶרֶת שִׁישׁ לְכָל יְהוּדִי.
- עִיקְרוֹן זֶה קִיִּים גַּם כֹּאשֶׁר אֲדָם אֲבָן טְרִיד בְּמוֹחוֹ וְלִבּוֹ בַּעֲנִינֵי הַפְּרַנְסָה וְאִינוּ מְרַגִּישׁ אֶת הָעֲבֻדָּה שִׁבְרַכְתּוֹ ה' הִיא תַעֲשִׂיר.
- מְטַרְתֵּם שֶׁל הַטְּרִידוֹת הִיא לְרֹמֶם אֶת הָאָדָם לַמַּעֲלַת הַתְּשׁוּבָה, וּבְכָךְ יִמְלֹא אֶת הַמְטַרֵּד לְשִׁמּוֹה יִרְדָּה הַנִּשְׁמָה לַמֶּטֶה.
- לַמְרֹת שֶׁשׁוֹרֵשׁ הַנִּשְׁמָה בַּעֲצָמוֹת אֹוֹא"ס, הִרי רַק עַל יְדֵי עַבְדוּה בְּפֹעִל אֲפִשֶׁר לַחֲגִיעַ לַתְּכִלִּית הָעִילִי.
- הַהִבְנָה שִׁיְרִידָה לְצוּרֵךְ עֲלִיָּה פֹעֵלֶת שֶׁהִירִידָה לְעִסּוֹק בַּעֲנִינֵי הָעוֹלָם תְּהִיָּה מִתוֹךְ שְׁמָחָה.
- כֹּאשֶׁר הַעֲבֻדָּה הִיא בַּשְּׁמָחָה, הִרי שְׁמָחָה פּוֹרַצַת אֶת כָּל הַמִּגְבָּלוֹת וְגַם בְּרַכַּת ה' מְגִיעָה בְּאוֹתָה מִידָּה.

בס"ד, **מוצאי ש"פ נח** – בחדרו – ה'תשל"ח*

מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפוה גוי', ואיתא בדרושי רבותינו נשיאנו^ג, שמים רבים הם כל טרדות הפרנסה והמחשבות שבענייני עולם הזה א, ועם כל זה לא יוכלו לכבות את האהבה המסחת שיש בכל נפש מישראל, ונהרות לא ישטפוה, שגם כאשר מחשבות הנ"ל הם מטרידות ביותר, עד שהן משוטטות במרוצה בחמידות בלי הפסק כלל, כמו הנהרות^ד שנובעים תמיד בלי הפסק וניידי ואולי בשטף גדול^ה ב, מכל-מקום לא ישטפוה להאהבה (ולא יוכלו לכבותה)^ו ג.

סיכום: מים רבים הם טרדות הפרנסה והמחשבות בעיניי עולם הזה המשוטטות בלי הפסק. ולמרות זאת ילא יוכלו לכבות את האהבה' המסותרת שבכל ישראל.

(ב וביאור דיוק הלשון "טרדות הפרנסה", הנה כתיב' יגיע כפיך כי תאכל גוי', וידוע הדיוק כזה', יגיע כפיך דוקא אבל לא יגיעת המוח והלב. והיינו דהגם אשר (מצד זה שהושפע בעולם הזה נמשכת דרך לבוש הטבע^ז) צריך

- ⁽¹⁾ שה"ש ח, ז.
- ⁽²⁾ ת"א ר"פ נח, ת"ח נח נח, ד ואילן. מים רבים תול"ץ (בתחלתו. פע"ה).
- ⁽³⁾ משא"כ "מים", מי הם "הם מכונסים ועומדים" (ת"א ותנ"ח שבהערה הבאה).
- ⁽⁴⁾ ת"ח שם סכ, ב, וראה גם ת"א ט, ב (ד"ה אם יתן). ד"ר, א (ד"ה והיו הפי").
- ביאורים במאמרי רבינו**
- ⁽⁵⁾ כ"ח בתי"א שפ, ש"לא יוכלו לכבות גוי" קאי גם על "בהרות".
- ⁽⁶⁾ תהלים קכח, ב.
- ⁽⁷⁾ לקו"ת שלח פב, ד. חוקת סו, ג. ובכ"ז.
- ⁽⁸⁾ דרבי"צ קו, א (וראה גם שם ח, א). קונטרס ומעין מכ"ח פ"א.

א "מים רבים הם כל טרדות הפרנסה"
"טרדות הפרנסה המבלבלים לקודת הלב והמוח ועומקות כעומק הים ועולה ומתגבר על נפשו בבחינת פיזור הנפש עולה ויורד יעלו שמים ירדו תהומות כ' בלי מנוח לנפשו כלל כנ"ל שנק' בלבול המוח והלב לגמרי כ' וענין נהרות הוא התגברות עומק המחשבה והתחכמות יתירה בחידוש העיץ ממקור השכל הנובע למצוא תחבולות לטוף נפשו בפרנסה בלי תנוח מחשבתו אפילו רגע והולכת ומתגברת ומשוטטת במרוצה בתמידות בלי הפסק כלל" (ראה תורת חיים חז ע' ^א ^ב).

- "פירוש מים רבים הן מים המכונסים כמו מים הים שעומדים במקום אחד בלתי מתפשטים והולכים כ' אבל הן עולים למעלה בתגבורת גדולה כגלי הים. ונהרות הן המתפשטים והולכים במקורם מים מחדשים בכל רגע והליך ונהר בשטף גדול בהתגברות גדולה מצד חידושו ממקורם ממעינות . . . והדומא הזה הוא בענין טרדות הפרנסה שנקראים נקראת בשם 'צור', שהואש שבצור הולמים אינה

^[*] יצא לאור בקונטרס בתנאי ש"פ נח – ה'תשל"ח, ד' כ"ח ה'תשל"ח".

ביאורים במאמרי רבינו

בעצמותו ית', כי זה מה שהן מושרשות בעצמותו ית' (ובהם נמלך כו') הוא מצד ידיעתו ית' שתה"ה אחר-כך ירידתן למטה כו' וישלימו הכוונה^א י. והגם שגם בתחלה יודעים בודאות גמורה שישלימו הכוונה י, הרי זהו בכח, והכלית העילוי (והכוונה) הוא^א הפועל כ. [וזה גם דיוק הלשון כמי נמלך בנשמותיהן של צדיקים, שבהיותן בבחינת ההמלכה [שאו העילוי שלהן הוא בכח, שיודעים שישלימו

	(יח). אלא שבתחלה הוא רק בכח, ככפנים ונצי"ע.
	(48) ראה בארוכה בהשיחה סעיף ד' ואילן (לקו"ש ח"כ ע' 283 ואילן).
	
	(47) ועל-פי זה יובן מ"ש "והרהר תשוב אל האלקים אשר נתנתי" – אף שעל-ידי התשובה נעשית בעילוי יוטר – כי גם העילוי דנשמה שעל-ידי התשובה הוא בבחינת "האלקים אשר נתנה" (שרש הנשמות בעצמותו

ביאורים במאמרי רבינו

מור"מן' (כלומר, שאין לגביו מושג של דבר שקודם לכן לא היה ורק לאחר-מכן התוסף אצלו, על-כן גם צורות הובן כפי שהיא (שהיא מעלה הב'), חקוקה בפנימיות האלקות (שהיא מעלה הא').

יח **"כי זה מה שהן מושרשות בעצמותו ית' הוא מצד ידיעתו ית' שתה"ה אחר-כך ירידתן למטה כו' וישלימו הכוונה"**

השאלה היתה מה הפירוש שעל-ידי ירידתה מתעלית למעלה משרושה, הרי שורשה בעצמות – הכי גבוה שאפשר?

למעשה, שאלה זו כוללת שני היבטים: א. כיוון ששרשה במקום הגבוה ביותר, לכאורה אין כל צורך בירידתה? ב. השאלה העיקרית היא, לאיזה דרגה גבוהה יותר אפשר להתעלות?

והתירוץ הוא, שה ששרשה בעצמות הוא מפני שעתידיה לירד ולירות גברא. ואם כן, מה שעלתה במחשבתו, הוא כפי שהיא גברא (ולא כפי שטיפת הבן כלולה במוח האב). וגם התנוגג מעברותה, היה מעברדה כפי שהיא למטה (ולא עבודה רתנית).

ועל פי זה מובן מדוע מוכרחת לירד למטה ולעבור בפועל, כי זה מה שגורם לכן שתהיה מושרשת בעצמות. וביאור העילוי שמגיעה אליו על ידי העבודה לגבי כפי שהייתה בתחילה, ראה בביאור הבא.

י"ם **"והגם שגם בתחלה יודעים בודאות גמורה שישלימו הכוונה"**

בהמשך למה שכתב שהנשמה מושרשת בעצמות

^[*] יצא לאור בקונטרס בתנאי ש"פ נח – ה'תשל"ח, ד' כ"ח ה'תשל"ח".

ביאורים במאמרי רבינו

להיות עשייה שבוה תחלבש השפע שלמעלה, וכמ"ש וברוך הויה אלקיך בכל אשר תעשה (דוקא), ועד שלפעמים (מצד גודל ההעלם וההסתווּת) צריכים גם ליגיעה, מכל-מקום אין צריך להעסיק בעשייה זו כי אם רק את כחות החיצונים שלו, יגיע כפף (כפים ושאר אברים החיצוניס^[1]), אבל לא את כחות הפנימיים והנעלים (שבמוח ולב), כי כחות אלו צריכים להיות מוקדשים לשמש את קונו, שזוהו הכלית בריאתו^[2]. והגם שמכיון שהשפע מתעלם ומסתתר בלבושי הטבע צריך להשתמש גם בשכלו לצורך העסק, הוא רק מה שמוכרח להעשייה, אבל לא באופן היגיעה בהתחכמות ותחבולות. ובפרט שברכת הויה היא תעשירי^[3], והעסק אינו אלא לבוש לברכת הויה (ולא שהעסק הוא מקור פרנסתו ח"ו), הרי מובין^[4], שבדוגמת הלבוישים בפשטות "המרבח בלבושים לא העדיף מאומה, ואורכה^[5] מקלקל יותר"^[6] ה. וזהו דיוק הלשון "טרדות הפרנסה", דהגם שהוא במצב נמוך שיש לו טרדות הפרנסה נשזח מראה אשר אינו מתבונן כדבעי אליבייה דנפשיה (כראי לגבי עצמם) שברכת הויה היא תעשירי^[1], מכל-מקום, הנה גם הטרדות לא יוכלו לכבות ח"ו את האהבה המוסתרת שבכל אחד מישראל.

סיכום: דיוק הלשון טרדות הפרנסה מראה שמדובר במצב נמוך, שאינו מתבונן בזה שברכת ה' היא תעשיר, ולכן לא מסתפק בייגיע כפף" אלא מייגע גם את מוחו וליבו. ומכל מקום, גם טרדות אלו לא יכבו האהבה.

	
9) ראה טו, יח. ובספרי שם: יכול יהא יושב ובטל* ת"ל בכל אשר תעשה.	12) קדושין בסופה.
10) להניח, ש"בינות אפ"ר תאכל לחם" (בראשית ג, יט) נחתה לאחרי הטא עה"ה.	13) משלי י, כב.
11) לקי"ת שלח שם.	14) ראה בב"ר דרמ"צ ק"ב. קונטרס ומעין ש פ"ב.
	15) ראה גם לקי"ת חוקת שם: ואירבה מחשבה מרעלת. וראה גם דרך חיים בהקדמה (ג, ב).
	16) דרמ"צ שם.
* כן הובא בקונטרס ותנין שם ובכ"מ. ובספרי שלפנינו: יכול בטל. וביל"ש (נח"פ): יכול כשעומד ובטל כו'.	17) דרמ"צ שם (קו, א ואילך). קונטרס ומעין שם פ"ג, ד"ה וידעת חגיג'.

ביאורים במאמרי רבינו

יכולה להתבטל לעולם. ובשעת ניסיון בדבר אמונה מתגלית אהבה זו ולכן גם קל שבקלים מוסר נפשו. וראה פורטים נוספים בספר הערכים ח"א ע' שנו, שסא.
ד' **"מצד גודל הועלם וההסתר) צריכים גם ליגיעה"**
כיוון שהקב"ה רוצה להעלים את העובדה שהשפע בא מאיתו ית', לכן הוא מנהל את העולם בצורה כזו שיהיה נראה לעין שאין שום עניין של השגחה פוטית, והפוטסה תלויה רק באדם ולכן צריך יגיעה.
ה **"ענין כפף .. אבל לא את כחות הפנימיים והנעלים"**
בסעף: מצד הסיבה הראשונה, אפילו אם התחבולות מונה כאן שתי סיבות מדוע לא להשקיע והיא שנקט: מצד הסיבה הראשונה, אפילו אם התחבולות היו מביאות תועלת היו אסורות, מכיון שנבוא לשמש קונו ואי אפשר שישקיע את מזהותו בדבר אחר. ובפרט לפי הסיבה השניה, שאינם מביאים תועלת. כי האדם צריך לעשות לבוש רק כמות שהקב"ה ציוה ואילו כאשר הלווש הוא ארוך, הרי הוא מפריע.

מים רבים גו' ה'תשל"ח

בשרשן טו. ויובן זה על-פי מ"ש הרב המגיד⁴⁴ בפירוש מרד"ל⁴⁵ ישראל עלו במחשבה טו, שהוא כמשל אדם שיש לו בן, דגם כשהבן עבר מכנגד פניו והלך מאתו, עם כל זה נחקקה הצורה של הבן במחשבה של האב. אלא שבבני אדם שיין זה דוקא במי שיש לו בן כו'. אבל אצל השי"ת שיין זה לומר אף קודם שנבראו ישראל הי"ה נחקק צורתם במחשבה, כמ"ש רד"ל⁴⁶ ישראל עלו במחשבה, כי אצלו ית' העבר והעתיד אחד יו. ומובן מזה, דזה מה שהנשמות מושרשות בעצמותו ית' ובהם נמלך כו' – הוא ענין הנשמות כמו שזן בבחינת נברא (וכמו שזן ירדות למטה), ורק ש(גם) צורה זו היא חקקה במחשבתו ית', לפי שאצלו ית' העבר והעתיד אחד. וכידוע⁴⁷ בפירוש במי נמלך כו', שזוהו מה שעלה לפניו ית' התענוג שיתענג כביכול בעבודת הנשמות לחסוה. ועל-פי זה יובן ענין העלייה שנעשה בהנשמות על-ידי יידידתן למטה, הגם שגם לפני יידידתן הן מושרשות

44) אר"ת (ב, ג) עה"פ נעשה אדם – הובא גם בהמשך תה"ל ס"ע תתקנ [ומהמשך הענין שם (ראה שם ריש ע' תתקנ) משמע שזה שיין גם לענין במי נמלך כו'].	45) ב"ר פ"א, ד.
	46) המפך ר"ה תשי"ז פ"ג. ובכ"מ.

ביאורים במאמרי רבינו

טו "נעשית כח עליה גם לפני הדגתא שהי' כשרשן"

הקושה היא מפני שמסיים בסעיף ד שותשמות מתעלית "יותר גם מכפי שהיתה כשרשה", שזוהו חיידש גדול, כיוון ששרשה בעצמות. מה-שאיין-כן במקומות אחרים מובא שמתעלית "יותר ממה שהיתה לפני יידידתה", שזה יכול להתפרש גם שמתעלית למעלה מאחד העולמות אב"ע, בזן היתה לפני היידידה.

טו "ישראל עלו במחשבה"

המגיד מפרש זאת על הפסוק "נעשה אדם", שבפסוק כתוב "נעשה אדם בעלמינו כדמותינו" שהאדם ייעשה בצלם דמותו שלמעלה. היינו שלמעלה יש כביכול צלם אדם, וכיצד אפשר לומר כך? על כן אומר המגיד "ישראל עלו במחשבה". שישראל הם 'אדם' שהיו 'אתם קרואים אדם', והם עלו במחשבה, ולכן יש אצלו ית' צלם דמותו של אדם.

אלא שגם ענין זה צריך ביאור, שלכאורה, הרי עדיין לא נבראו? על זה מבאח המגיד שלמעלה שיין זה לומר קודם שנבראו.

⁴⁴מגיד מפריש זאת על הפסוק "נעשה אדם", שבפסוק כתוב "נעשה אדם בעלמינו כדמותינו"

שהאדם ייעשה בצלם דמותו שלמעלה. היינו שלמעלה יש כביכול צלם אדם, וכיצד אפשר לומר כך? על כן אומר המגיד "ישראל עלו במחשבה". שישראל הם 'אדם' שהיו 'אתם קרואים אדם', והם עלו במחשבה, ולכן יש אצלו ית' צלם דמותו של אדם.

אלא שגם ענין זה צריך ביאור, שלכאורה, הרי עדיין לא נבראו? על זה מבאח המגיד שלמעלה שיין זה לומר קודם שנבראו.

המגיד מפרש זאת על הפסוק "נעשה אדם", שבפסוק כתוב "נעשה אדם בעלמינו כדמותינו"

שהאדם ייעשה בצלם דמותו שלמעלה. היינו שלמעלה יש כביכול צלם אדם, וכיצד אפשר לומר כך? על כן אומר המגיד "ישראל עלו במחשבה". שישראל הם 'אדם' שהיו 'אתם קרואים אדם', והם עלו במחשבה, ולכן יש אצלו ית' צלם דמותו של אדם.

אלא שגם ענין זה צריך ביאור, שלכאורה, הרי עדיין לא נבראו? על זה מבאח המגיד שלמעלה שיין זה לומר קודם שנבראו.

המגיד מפרש זאת על הפסוק "נעשה אדם", שבפסוק כתוב "נעשה אדם בעלמינו כדמותינו"

שהאדם ייעשה בצלם דמותו שלמעלה. היינו שלמעלה יש כביכול צלם אדם, וכיצד אפשר לומר כך? על כן אומר המגיד "ישראל עלו במחשבה". שישראל הם 'אדם' שהיו 'אתם קרואים אדם', והם עלו במחשבה, ולכן יש אצלו ית' צלם דמותו של אדם.

המגיד מפרש זאת על הפסוק "נעשה אדם", שבפסוק כתוב "נעשה אדם בעלמינו כדמותינו"

שהאדם ייעשה בצלם דמותו שלמעלה. היינו שלמעלה יש כביכול צלם אדם, וכיצד אפשר לומר כך? על כן אומר המגיד "ישראל עלו במחשבה". שישראל הם 'אדם' שהיו 'אתם קרואים אדם', והם עלו במחשבה, ולכן יש אצלו ית' צלם דמותו של אדם.

המגיד מפרש זאת על הפסוק "נעשה אדם", שבפסוק כתוב "נעשה אדם בעלמינו כדמותינו"

שהאדם ייעשה בצלם דמותו שלמעלה. היינו שלמעלה יש כביכול צלם אדם, וכיצד אפשר לומר כך? על כן אומר המגיד "ישראל עלו במחשבה". שישראל הם 'אדם' שהיו 'אתם קרואים אדם', והם עלו במחשבה, ולכן יש אצלו ית' צלם דמותו של אדם.

המגיד מפרש זאת על הפסוק "נעשה אדם", שבפסוק כתוב "נעשה אדם בעלמינו כדמותינו"

שהאדם ייעשה בצלם דמותו שלמעלה. היינו שלמעלה יש כביכול צלם אדם, וכיצד אפשר לומר כך? על כן אומר המגיד "ישראל עלו במחשבה". שישראל הם 'אדם' שהיו 'אתם קרואים אדם', והם עלו במחשבה, ולכן יש אצלו ית' צלם דמותו של אדם.

המגיד מפרש זאת על הפסוק "נעשה אדם", שבפסוק כתוב "נעשה אדם בעלמינו כדמותינו"

שהאדם ייעשה בצלם דמותו שלמעלה. היינו שלמעלה יש כביכול צלם אדם, וכיצד אפשר לומר כך? על כן אומר המגיד "ישראל עלו במחשבה". שישראל הם 'אדם' שהיו 'אתם קרואים אדם', והם עלו במחשבה, ולכן יש אצלו ית' צלם דמותו של אדם.

מים רבים גו' ה'תשל"ח

ההנה החידוש בזה שמים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה, ידידע דשרש המים רבים [שהוא טרדות הפרנסה] הוא בבחינת התהו שקדם לחיקון¹⁸ והו

י. דוהו שנקראים מים רבים להיותם "רבים" (גם) מצד שרשם ומקורם¹⁹. והנה הרבותות²⁰ בזה שמים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפו, דהגם שישרש המים רבים והנהרות²¹ הוא בבחינת התהו שקדם לחיקון (שרש נפש האלקית), מכל-מקום לא יוכלו לכבות ח"ו את האהבה שבנפש האלקית²². והטעם לזה הוא (כמ"ש לפנ"23) רשפיה רשפי אש שלהבת י-ה²⁴, ששרש הונשמה והאהבה מסותרת שבה הוא בעצמות אור איז-סוף שלמעלה גם מבחינת תהו י. ששרש

ביאורים במאמרי רבינו

סיכום: על-ידי המים רבים מגיעה הנשמה למדרגה נעלית יותר – שבאה למעלת התשובה, אשר בשביל זה ידרה למטה.

ה) והגם ששרש הנשמות הוא בעצמותו ית' שלמעלה מכל הגילויים, וכדמוכח (גם) ממה שאמרו דו"ל⁴² במי נמלך בנשמותיהן של צדיקים י', שגנזן

ההמלכה הוא גם על גילויים הכי נעלים י' (מכיון שהם ברצון ולא בהכרח ח"ו י'), הרי מובן שהנשמות שבין נמלך הן למעלה מכל הגילויים⁴³ י', מכל-מקום שייך לומר שעל-ידי התשובה (כירידתן למטה) נעשית בהן עלי'ה גם לגבי הדרגא שהי'

	(43) ד"ה העושה סוכתו תרצ"ט פ"ב. וראה גם המושג תער"ב (ח"ב) ע' תתק.
	(42) רות רבה רפ"ב.

ביאורים במאמרי רבינו
==
סגול, אבל בהמשך מים רבים תרל"ו (פס"ה) משמע שהדבר נפעל כאשר האדם מתכוון בכך: "שהרי האדם שניתן לו שכל צריך להתבונן ולהבין בעין שכלו על מה עשה ה' כן שיצטרך האדם לעמל וליגיעה כל היום בפרנסה, והיד ה' תקצר להשפיע לכל גויה וגויה די מחסורו שלא יצטרך לטרוח כלל בפרנסתו ופרנסת בני ביתו. אלא שהוא תכלית טובתו האמיתית שעל-ידי זה מכפרים לו פשעיו ונענין וכתוב באדה"י בעות אפיך שזו תיקון על חטא עה"ל. ונמצא הגם כי לכאורה נראה שזה שהאדם טורח ויגע כל ימיו הרי זה גבורת עצמותו, ואחר ההתבוננות בזה הנה זהו עצמו תכלית טובתו האמיתית שמתקן על-ידי זה. וגם על-ידי זה נא לתשובה, וכמאר"ל צריך יהודאי לחרובא עבדי תשובה (כאשר יהודי נאלץ לאכול חרובים מחמת עוני, זהו אות לכן שעליו לחזור בתשובה. העוני מכניע את רוח האדם ומביא אותו להתבוננות פנימית, מה שמקל עליו לעשות חשבון נפש ולשפר את מעשיו). ונמצא כי זהו טובה אמיתית באמת לאמיתו והרי זה תכלית הטוב והחסד. ולכן כל המים שהם בחינת טרדות הפרנסה אינם מכבים כלל וכלל את האהבה והמוסתר שבכאו"א מישראל, שאין יכבה את האהבה הלא בחינת מים רבים אלו עצמן תכלית עומק כוונתם גם כן בשביל זה כ"י".

יא "במי נמלך בנשמותיהן של צדיקים"
היינו שכאשר הקב"ה רצה לברוא העולם הוא

נמלך בנשמותיהן של צדיקים ('שבהם נמלך וברא את עולמו' (רות רבה ב. ג.).

יב "ענין ההמלכה הוא גם על גילויים הכי נעלים"
כל עניין הגילויים הוא דבר חדש שנוצר לצורך ביאת העולם (ולא עניין שמציאותו מעצמותו) ולכן ההמלכה הייתה גם עליהם.

יג "מכיון שהם ברצון ולא בהכרח ח"ו"
כלומר, למרות שהגילויים נקראים בשם 'אור' כי המשכתם מחקב"ה דומה בכמה עניינים להמשכת האור מהמאור, מכל-מקום בפרט אחד אינם אינם דומים לאור, שהמשכתו היא בהכרח ולא תלויה ברצון המאור. שהרי השמש מוכרחת בכך שימשך ממנה אור. לעומת זאת המשכת הגילויים אינה מוכרחת, אלא תלויה ברצון הקב"ה, ולכן יש המלכה אם להמשיכים.

יד "וכרמוכח (גם) .. למעלה מכל הגילויים"
עניין זה ששרש הנשמה בעצמות מובא בכמה מקומות, אלא שלא תמיד הכוונה לעצמות ממש, ולפעמים הכוונה היא למשל לעצמות האור. ולכן מביא כאן הוכחה מיוחדת לכך ששרש הנשמה בעצמות ממש, מכך שבהם נמלך "גם על גילויים הכי נעלים" - אפילו מה שנקרא 'עצמות האור'.

מים רבים גו' ה'תשל"ח

ההנה החידוש בזה שמים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה, ידידע דשרש המים רבים [שהוא טרדות הפרנסה] הוא בבחינת התהו שקדם לחיקון¹⁸ והו

י. דוהו שנקראים מים רבים להיותם "רבים" (גם) מצד שרשם ומקורם¹⁹. והנה הרבותות²⁰ בזה שמים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפו, דהגם שישרש המים רבים והנהרות²¹ הוא בבחינת התהו שקדם לחיקון (שרש נפש האלקית), מכל-מקום לא יוכלו לכבות ח"ו את האהבה שבנפש האלקית²². והטעם לזה הוא (כמ"ש לפנ"23) רשפיה רשפי אש שלהבת י-ה²⁴, ששרש הונשמה והאהבה מסותרת שבה הוא בעצמות אור איז-סוף שלמעלה גם מבחינת תהו י. ששרש

	(18) תר"א יד"ה, א. תר"ח שם סא, א. אוה"ת נח (כרך ב. תרס"ב.
	(19) להעיר, שבתהו היו אורות מרובים. וראה אוה"ת שם, שענין מים רבים הוא דוגמת ענין רשות הדכים שהוא בחינת עולם הנקודים.
	(20) ועד "שהו רבותא גדולה" (תר"ח שם).
	(21) בתי"א שם, ש"מים רבים" ו"נהרות" הם כ' ב'.
	(22) תר"ח שם.
	(23) שד"ש ת. י.
	(24) ראה גם שדש"ר עה"פ (בסופו): שלהבת י-ה. . . . כאש של מעלה. . . ולא המים מכבין לאש. וראה בפירוש מהר"ן שם.

ביאורים במאמרי רבינו
==
ו **תהו וחיקון**
בתורת הקבלה והחסידות מבוארת סוגיית תהו וחיקון בהרחבה. להלן נעמוד בקצרה על עיקרי הדברים בנושא, הנוגעים למאמר זה:

"עולם התהו" הם שבע ספירות קדושות עליונות שהאירו בעולם התהו. בעולם זה היו אורות מרובים וכלים מועטים ולכן הייתה 'שבידת הכלים', כיוון שהאור האלוך האיר בעוצמה כזו, שהכלים לא יכלו להכילו (בדומה לאדם ששומע בשרה פתאומית, ש"כול לבוא לידי כלות הנפש ועל-כל-פנים לידי התעלפות.. וכמו בשרה כשנתגשרה מעקדת יצחק פרחו נשמתה" - ראה ספר"ם תרס"ח עמ' 49).

לאחר מכן נבוא 'עולם החיקון', שהוא עולם מותקן, בו האורות הם מועטים והכלים רחבים, כך שביכולתם להגביל את האור שיתפשט ואיר רק בתוכם הקדושה, ומשם הוא שורש האדם.

הניצוצות מוארות הקדושים שנפל ב'שביות הכלים' ירדו והתלבשו בעמקי הקליפות, ומהם נובעת חייום של בחינות דומס צומח חי, שהם נמוכים בערכם מהאדם, ואעפ"כ יש להם כח חזק מאוד של תהו שאין באדם, ולכן האדם נוקט אליהם.

וכמו שאמר רב נחמן "ילא אכילא בשרא דתורא".

^[1]
^[2] "למעלה גם מבחינת תהו"

^[3] כלומר, שיש כאן שלושה שלבים: א. במציאות העולמית למטה, עולם החיקון גבה יותר מהאורות שנפלו מעולם התהו בשביות הכלים (ולכן האדם גבוה מבחייל החיים, ונפש האלקית גבוהה מנפש הבהמית). ב. בשרוש העלמות, היינו בסדר ההשתלשלות, שרשו של עולם התהו קודם, אלא שכל הגבוה ביותר נופל למטה יותר ולכן נפל למטה.

^[4] בשרוש האמיתי, כלומר במחשבה וכוונה הראשונה, הרי שורשו של עולם החיקון הוא בעצמות.

^[5] ופירוש הדבר הוא, שמצד הכוונה והמחשבה, הרי גם המטרה בעולם התהו היא בשביל עולם החיקון.

^[6] שהקב"ה רוצה תיקון באופן געלה. בדוגמת מז שהאוכל הגשמי ששרשו מתוהו מחזיק את שכל האדם

ביאורים במאמרי רבינו

האהבה שבנפש האלקית הוא בבחינת שלהבת י-ה כמו שהיא קשורה וגוזה בגחלת ח (רשפי אש²⁵), ולמעלה יותר²⁶ — כמו שהוא בבחינת צור²⁷ ח (שלמעלה מהוהי²⁸), ששם הוא שרש הנשמה, כמבואר בלקו"ח²⁹ בפירוש הכתוב³⁰ והורח תשוב אל האלקים אשר נתנה, שבחינת האלקים (אשר נתנה) הוא בחינת צור הנ"ל.

סיכום: שורש המים רבים וטרדות הפרנסה הוא בבחינת תהו שקדם לתיקון. והוה החדוש בכך שאינם מכבים את האהבה, כיוון ששרשה בעצמות אור אין-סוף שלמעלה גם מתהו.

ד) והנה לא זו בלבד שאין כיכולת המים רבים הנ"ל לכבות ח"ו את האהבה של הנשמה, אלא יתירה מזו, שעל ידם נעשה יתרון בהאהבה. והוא שעל-ידי ירידת הנשמה למטה בעולם-הזה והתבלבשוותה במים רבים הנ"ל היא מגיעה למדרגה נעלית יותר ממדרגתה קודם ירידתה למטה³¹. [וזהו תכלית הכוונה של

- 25 ראה פירוש הראב"ע לשה"ש שם (וראה גם מצודת שם): רשפי"ח – גחליה. ובתבי"ע שם: גומרין ראשא (אהב"ת והמשך מים רבים שבהערה 27).
- 26 ראה ד"ח ואברהם זקן תרס"ז. ובכ"מ.
- 27 אור"ח נח תרכ"ב. ב. מים רבים תרל"ו פע"ג.

וראה גם אור"ח שה"ש עה"פ (ע' תשמו).

==

ביאורים במאמרי רבינו

שהטמטה אינה בכשר עצמו, אלא בכך שעל ידו השכל יתחזק ביותר שאת.

עשיו ויעקב: "יעקב נוצר מטיפה ראשונה ועשו מן השנייה, צא ולמד משפופות שפיה קצורה, תן בה שתי אבנים זו אחר זו - תננסת ראשונה תצא אחרונה ותננסת אחרונה תצא ראשונה. נמצא עשו הנוצר באחרונה יצא ראשון, ויעקב שנוצר ראשונה יצא אחרון". היינו שנצד הכוונה והמטרה, יעקב קודם. אבל בסדר ההשלשלות, עשיו יצא ראשון).

ח "קשורה וגוזה בגחלת"

היינו שישנם שתי דרגות: 'קשורה' היא השלהבת שמעל הגחלת והקשורה עם הגחלת. שהרי יכולה להיות גם שלהבת בפני עצמה שאינה תפוסה בגחלת (ואין בה מציאות וממשיכות, שלכן אמרו במשנה במסכת שבת "מוציא שלהבת פטור"). ו'גוזה' היא השלהבת שבתוך הגחלת. ובנמשל, הן עשר ספירות הגליות שקשורות במקורן (עשר ספירות הגוזה), ועשר ספירות הגוזה במציאל.

חינוכים. צריך להיות לאש במה להיאחז - לימוד

מים רבים גו' ה'תשל"ח

מים רבים הנ"ל. ולכן סוף סוף אין כיכולתם לכבות את האהבה, לפי³² שתכלית עומק כוונתם של המים רבים גופא הוא אדרבא כבדי לפעול יתרון בהאהבה³³ ח. ובעבודה העליו שנעשה בהנשמה על-ידי ירידתה למטה והתבלבשוותה במים רבים הנ"ל הוא שכאח לענין התשובה³⁴. וכידוע³⁵, שהנשמות קודם ירידתן לגוף הם בבחינת צדיקים גמורים, ויתחזון שנעשה בהם על-ידי ירידתן בגוף הוא שנעשים בבחינת בעלי תשובה, אשר במקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים גמורים אינם עומדין³⁶, ויתירה מזו, שאין יכולין לעמוד ביד³⁷, שאין זה (אפילו) כיכולת³⁸ שלהם. וזהו הטעם שירדה הנשמה למטה, כי ענין התשובה [הגם שאינה על עבירות דוקא, כי אם השבת הנפש למקורה ושרשה]³⁹ שייך דוקא כאשר אינו נמצא במקומו האמיתי (מקורו ושרשו), שאז שייך שישוב לשרשו ומקורו, בחינת הרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה⁴⁰. ומכיון שמעלה הבעלי-תשובה היא נעלית יותר ממעלת הצדיקים [ועד שהחילוק שבניהם הוא שלא בערך, שלכן מקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורים יכולין לעמוד בו, כנ"ל], לכן, על-ידי ענין התשובה שמתחדש בהנשמה בירידתה למטה הרי היא מתעלית יותר גם מכפי שהיתה בשרשה, בבחינת האלקים אשר נתנה⁴¹.

- 32 והיינו, דוה שאין כיכולתם לכבות את האהבה הוא לא רק מצד שרש האהבה (כנ"ל ס"ל), אלא גם מצד "תכלית עומק כוונתם" של המים רבים גופא.
- 33 ראה המשך מים רבים שם.
- 34 ראה תר"א שם ט, ח.י"ח שם נט, סע"ד.
- 35 לקו"ח בלק עג, סע"א. ובכ"מ. ובלקו"ח שם, שוהו "היתירון האמיתי" למדו ירדה הנשמה לעוה"ז.

- 36 ברכות לר, ב.
- 37 רכבים הל' תשובה פ"ז הי"ד (וגם בלקו"ח שם
- 38 החזרה וקיום הנצות, ויש גם תנאי שלילי שלא יהיו מים שכיבו אותה - הטאים וענביות עלולים לכבות את האש האלקית. כל זה אמור על האש הגלית, אבל בעומק ליבוי של יהודי טמונה גם אש נסתרת, ואש זו לעולם אינה נכבית. אפילו יהודי שאין לו תורה ומצוות שבזון תוכל האש להיאחז, ואף אם יתירה מזו, הוא גם עבר על המצוות אשר לא תעשה ח"ו, אף-על-פי-כן האש קיימת, כי זו אש תמידית.

ביאורים במאמרי רבינו

לשפסף את האבק ולהסיר את הכיסויים המעלימים כדי לגלות את האש, אבל האש עצמה קיימת תמיד בשלמות. ולכן, כאשר בני ישראל בחטא העגל אמרו הקב"ה למשה רבנו "ושמתיך בגקרת הצור", כי מצד העניין של צור, גם על חטא העגל יכולה להיות כפורה, אלא שאת הצור צריך לגלות, וההתגלות היא על-ידי תשובה (ראה המידע בספרים ע' 41).

י "ולכן סוף סוף אין כיכולתם לכבות את האהבה, לפי שתכלית עומק כוונתם של המים רבים ..."
מלשון המאמר כאן נראה לכאורה שוהו עניין

ט